

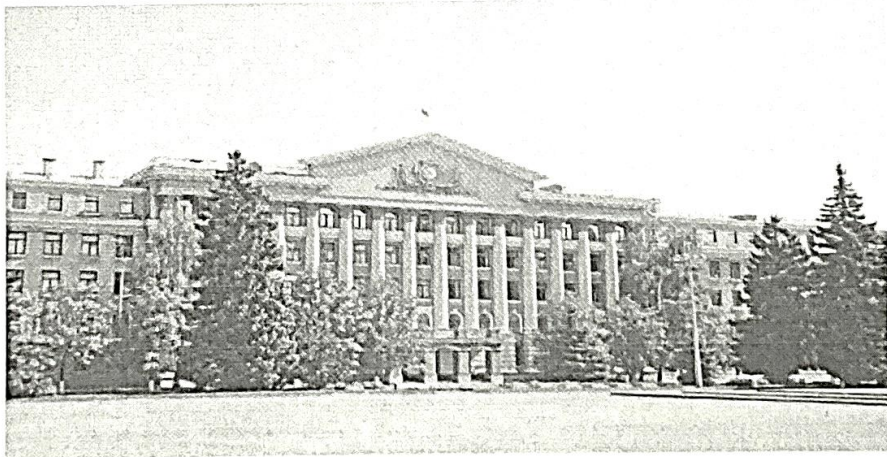
МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра економічної безпеки та приватного права

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор НАВС
Полковник П.П.Поліції
Станіслав ГУСАРЄВ
2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБИТРАЖ

Статус дисципліни	вибіркова
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	магістр
Форми здобуття вищої освіти	денна
Мова викладання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Київ – 2024

Розробник:

Марина ВЕДЕНЯПІНА – доцент кафедри економічної безпеки та приватного права, кандидат юридичних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної безпеки та приватного права
протокол від «26» 08 2024 року № 1.

Завідувач кафедри економічної безпеки та приватного права НАВС **Лариса ГЕРАСИМЕНКО**

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від «20» вересня 2024 року № 8.

Голова науково-методичної ради **Станіслав ГУСАРЄВ**

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни	
Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами	
протокол засідання кафедри	протокол науково-методичної ради
від __.____ 202_ № __	від __.____ 202_ № __
Завідувач кафедри	Голова НМР
_____	_____

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами	
протокол засідання кафедри	протокол науково-методичної ради
від __.____ 202_ № __	від __.____ 202_ № __
Завідувач кафедри	Голова НМР
_____	_____

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну.

Предмет дисципліни – поняття міжнародного комерційного арбітражу та його видів; правовий статус арбітрів та арбітражних трибуналів; правовий статус арбітражних установ; процедура міжнародного комерційного арбітражу; визнання і виконання арбітражних рішень; термінологічні проблеми українського законодавства про міжнародний комерційний арбітраж.

Мета навчальної дисципліни – сприяння одержанню здобувачами основоположних знань з дисципліни “Міжнародний комерційний арбітраж”; забезпечення правової підготовки, спрямованої на формування інтелектуального потенціалу висококваліфікованих працівників, що володіють основами теоретичних знань в галузі міжнародного комерційного арбітражу, необхідних для їх майбутньої професійної діяльності, здатних оцінювати природу суспільних процесів та явищ у сфері рішення міжнародних комерційних спорів та виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіння понятійним апаратом, що застосовується в міжнародному комерційному арбітражі;

- набуття знань з основних засад регулювання міжнародного комерційного арбітражу міжнародним правом;

- набуття знань з основних засад регулювання міжнародного комерційного арбітражу національним правом України;

- набуття вміння порушувати і приймати участь в справах, що розглядаються шляхом міжнародного комерційного арбітражу в економічно розвинутих країнах та в Україні;

- набуття навичок складання документів, необхідних для вирішення зовнішньоекономічних спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу.

Пререквізити – «Іноземна мова професійного спрямування», «Право Європейського Союзу», «Юридична компаративістика», «Приватне право: практика тлумачення і застосування».

Постреквізити – «Актуальні проблеми міжнародного приватного права».

Програмні компетентності (інтегральні, загальні та спеціальні (фахові)), відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня магістра:

Інтегральна компетентність: Здатність розв’язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності:

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9.Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

Результати навчання:

РН 3. Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

Знання, уміння, навички:

- здатність приймати рішення та розв'язувати проблеми;
- здатність зрозуміло формулювати думки (повідомлення, доповідні записки тощо);
- знання про назви та основні положення міжнародних угод та законодавчих актів України, що регулюють міжнародний комерційний арбітраж;
- знання про зміст понятійного апарату, що застосовується в міжнародному комерційному арбітражі і, зокрема, про зміст таких понять, як: міжнародний комерційний арбітраж; арбітр; арбітражний трибунал; арбітражна установа; арбітраж ad hoc; інституційний арбітраж; арбітражна угода; арбітражне рішення;
- знання про підстави, на яких зовнішньоекономічні спори вирішуються шляхом арбітражу;
- знання про суб'єктний склад правовідносин у сфері міжнародного комерційного арбітражу;
- знання про правовий статус арбітрів;
- знання про порядок утворення та правовий статус арбітражних трибуналів (зокрема, про порядок формування арбітражних трибуналів при арбітражі ad hoc та про порядок формування арбітражних трибуналів при інституційному арбітражі);
- знання про порядок створення та правовий статус арбітражних установ;
- знання про найменування провідних арбітражних установ світу та про їх місцезнаходження;

- знання про порядок прийняття та зміст арбітражних регламентів ad hoc та інституційних арбітражних регламентів;
- знання про порядок вирішення зовнішньоекономічних спорів шляхом арбітражу ad hoc та шляхом інституційного арбітражу;
- знання про підстави та порядок оспорення арбітражних рішень;
- знання про порядок визнання і виконання арбітражних рішень;
- знання про проблеми термінології в українському законодавстві про міжнародний комерційний арбітраж;
- уміння розрізняти між собою такі поняття, як: міжнародний комерційний арбітраж та міжнародний комерційний арбітражний суд; міжнародний комерційний арбітражний суд та міжнародний комерційний арбітражний трибунал; міжнародний комерційний арбітраж та міжнародний комерційний арбітражний трибунал; 4) інституційний арбітраж та арбітраж ad hoc;
- уміння застосувати норми міжнародного права та українських нормативно-правових актів з метою вирішення зовнішньоекономічних спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу;
- уміння застосувати норми міжнародного права та українських нормативно-правових актів з метою визнання та виконання в Україні іноземних арбітражних рішень;
- навички складання арбітражних угод (окремих арбітражних угод та арбітражних застережень в зовнішньоекономічних контрактах);
- навички складання арбітражних процесуальних документів;
- навички складання документів, необхідних для визнання та виконання в Україні іноземних арбітражних рішень.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма здобуття вищої освіти (державне замовлення)		заочна форма здобуття вищої освіти (за кошти фізичних та/або юридичних осіб)	
	д/б	кcf	д/б	кcf
Кількість кредитів ECTS - 3	Рік підготовки			
	2			
	Семестр			
	3			
Загальна кількість Годин - 90	Лекції			
	8			
	Семінарські			
	12			
	Практичні			
	10			
	Самостійна робота			
	60			
	Вид контролю			
	залік			

3. Тематичний план

(денна форма навчання, державне замовлення)

№	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них:				
			Усього з викладачем	з них:			Самостійна робота
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	
1.	Поняття міжнародного комерційного арбітражу та його види. Джерела норм, що регулюють міжнародний комерційний арбітраж.	18	6	2	2	2	12
2.	Поняття та правовий статус арбітра, арбітражного трибуналу та арбітражної установи.	18	6	2	2	2	12
3.	Підстави та порядок розгляду зовнішньоекономічних спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу.	18	6	2	2	2	12
4.	Визнання та виконання арбітражних рішень.	16	4		2	2	12
5.	Термінологічні і понятійні проблеми в українському законодавстві про міжнародний комерційний арбітраж.	20	8	2	4	2	12
Усього годин:		90	30	8	12	10	60
Підсумковий контроль: залік							

4. Плани семінарських і практичних занять

(денна форми навчання, державне замовлення)

Тема 1. Поняття, міжнародного комерційного арбітражу та його види. Джерела норм, що регулюють міжнародний комерційний арбітраж – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Інституції, що вирішують зовнішньоекономічні спори. Вирішення зовнішньоекономічних спорів в державних судах.
2. Поняття арбітражу та його види. Поняття міжнародного комерційного арбітражу.
3. Види міжнародного комерційного арбітражу.

4. Джерела норм, що регулюють міжнародний комерційний арбітраж.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

1. Історія становлення та розвитку міжнародного комерційного арбітражу.
2. Міжнародний комерційний арбітраж у системі методів вирішення комерційних спорів.
3. Міжнародний договір як основне джерело міжнародного комерційного арбітражу.

Завдання до практичного заняття:

Ситуативне завдання:

Українське ТОВ «Сомельє» (покупець) та британська компанія Diageo plc (продавець) підписали (уклали) в місті Лондоні, Велика Британія зовнішньоекономічний договір купівлі-продажу 1000 (однієї тисячі) пляшок віскі марки Johnnie Walker Black Label. В договорі було передбачено, що оплата товару має бути здійснена авансом 1 квітня 2021 року, а поставка товару буде здійснена до 1 травня 2021 року на умовах DDP, INCOTERMS-2000 (вул. Промислова, 10, м. Київ, Україна). В договорі було також передбачено, що *«спори між сторонами будуть вирішуватись шляхом арбітражу. При вирішенні спорів буде застосовуватись міжнародне право»*.

1 квітня 2021 року ТОВ «Сомельє» оплатило товар, але товар не був йому поставлений в зазначений в договорі строк. Натомість від продавця надійшло повідомлення, що продавець не може поставити товар, так як не може отримати в Україні імпорتنу ліцензію, необхідну для поставки товару на умовах DDP, INCOTERMS-2000.

ТОВ «Сомельє» звернулось до Вас за консультацією відносно того, що воно має далі робити.

Питання до ситуативного завдання:

1. Підготуйте письмову консультацію для ТОВ «Сомельє» щодо того, які дії воно має вчинити за даних обставин.
2. Дайте визначення поняття «зовнішньоекономічний спір».
3. Чи може даний зовнішньоекономічний спір бути вирішений шляхом арбітражу?
4. За яких обставин даний зовнішньоекономічний спір може бути вирішений шляхом дружніх переговорів? Охарактеризуйте цей спосіб вирішення спорів. Чим він відрізняється від арбітражу?
5. За яких обставин даний зовнішньоекономічний спір може бути вирішений шляхом медіації? Охарактеризуйте цей спосіб вирішення спорів. Чим він відрізняється від арбітражу?

6. За яких обставин даний зовнішньоекономічний спір може бути вирішений шляхом судочинства? Охарактеризуйте цей спосіб вирішення спорів. Чим він відрізняється від арбітражу?
7. В чому полягають переваги міжнародного комерційного арбітражу перед судочинством?
8. Хто може вирішувати зовнішньоекономічні спори шляхом арбітражу і за яких умов?
9. Яке матеріальне право (які джерела права) має застосовуватись при вирішенні даного зовнішньоекономічного спору?
10. Які види арбітражу ви знаєте?
11. Дайте визначення поняття «некомерційний арбітраж».
12. Дайте визначення поняття «комерційний арбітраж».
13. Які види некомерційного арбітражу ви знаєте?
14. Які види комерційного арбітражу ви знаєте?
15. Які види міжнародного арбітражу ви знаєте?
16. Дайте характеристику міждержавного арбітражу.
17. Дайте характеристику міжнародного інвестиційного арбітражу.
18. Дайте характеристику внутрішньодержавного комерційного арбітражу (англ. *domestic commercial arbitration*).
19. Охарактеризуйте міжнародний комерційний арбітраж як правовідносини.
20. Які міжнародно-правові та українські акти направлені на регулювання міжнародного комерційного арбітражу?
21. Дайте загальну характеристику Типового закону ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж (англ. *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration*).
22. Дайте визначення міжнародного комерційного арбітражу за міжнародним правом.
23. В чому полягає різниця між арбітражем *ad hoc* та інституційним арбітражем за міжнародним правом?

Тема 2. Поняття та правовий статус арбітра, арбітражного трибуналу та арбітражної установи – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття та правовий статус арбітра.
2. Поняття та правовий статус арбітражного трибуналу.
3. Поняття та правовий статус арбітражної установи.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

1. Порядок створення арбітражних установ.
2. Завдання та функції арбітражної установи.
3. Порядок формування трибуналу.

Завдання до практичного заняття:

Ситуативне завдання:

Українське АТ «Урожай» (покупець) та канадська корпорація Admiral Inc. (продавець) уклали зовнішньоекономічний контракт купівлі-продажу комбайнів, в який включили арбітражне застереження наступного змісту:

«Будь-який спір, розбіжність або вимога, що виникає із або стосується даного контракту, або його порушення, припинення, або його недійсності, підлягає вирішенню шляхом неадміністрованого арбітражу згідно з Арбітражним регламентом ЮНСІТРАЛ.

Уповноваженим на призначення арбітрів буде Генеральний секретар Постійного арбітражного суду (англ. Permanent Court of Arbitration) в Гаазі, Нідерланди.

Кількість арбітрів – один.

Місце арбітражу – Лондон, Велика Британія.

Мова арбітражного розгляду - англійська».

Після поставки товару покупець не сплатив повністю ціну товару і між сторонами виник спір щодо якості і ціни даного товару, у зв'язку з яким сторони вирішили розпочати арбітражний процес. У цьому зв'язку АТ «Урожай» вчинило відповідні дії, пов'язані з початком арбітражного процесу, зокрема надало корпорації Admiral Inc. повідомлення про арбітраж, а також звернулося у відповідному порядку до Генерального секретаря Постійного арбітражного суду (англ. Permanent Court of Arbitration) з проханням призначити одноособового арбітра.

Генеральний секретар Постійного арбітражного суду (англ. Permanent Court of Arbitration) призначив у відповідному порядку одноособовим арбітром професора права Кембриджського університету Джона Сміта.

Джон Сміт розглянув даний спір у передбаченому Арбітражним регламентом ЮНСІТРАЛ порядку у прийняв остаточне рішення, згідно з яким Українське АТ «Урожай» мало сплатити на користь корпорації Admiral Inc. 200000 доларів США.

Рішення було підписано Джоном Смітом, його підпис був завірений публічним нотаріусом, а підпис нотаріуса завірений відповідним апостилем.

Отримавши примірник даного рішення корпорація Admiral Inc. звернулись до сертифікованого перекладача, який переклав дане рішення українською мовою. Підпис перекладача був завірений в консульстві України у місті Торонто, Канада. Через 3 місяці з дня прийняття рішення належним чином уповноважений представник корпорації Admiral Inc. подав до Київського апеляційного суду заяву про визнання і надання дозволу на виконання арбітражного рішення, прийнятого Джоном Смітом.

Київський апеляційний суд ухвалив відмовити у визнанні і наданні дозволу на виконання даного арбітражного рішення, мотивуючи це наступним:

- склад міжнародного комерційного арбітражу не відповідали угоді між сторонами бо, в арбітражній угоді сторін згадується Постійний арбітражний суд (англ. Permanent Court of Arbitration) в Гаазі, Нідерланди, а в наданому корпорацією Admiral Inc. арбітражному рішенні зазначено, що воно прийнято арбітражним трибуналом (англ. arbitral tribunal) у складі одноособового арбітра Джона Сміта;

- рішення арбітра Джона Сміта не відповідає вимогам українського законодавства тому, що в рішенні написано, що воно прийнято арбітражним трибуналом (англ. arbitral tribunal) у складі одноособового арбітра Джона Сміта, в той час як згідно з українським законодавством, зокрема Цивільним процесуальним кодексом України та Законом України «Про міжнародний комерційний арбітраж», арбітражні рішення приймаються міжнародними комерційними арбітражами (третейськими судами);

- у поданій корпорацією Admiral Inc. заяві про визнання і надання дозволу на виконання даного рішення не зазначено найменування міжнародного комерційного арбітражу, а саме Постійного арбітражного суду (англ. Permanent Court of Arbitration) в Гаазі, Нідерланди, який прийняв рішення.

Питання до ситуативного завдання:

- 1) *Чи правомірно вчинив суд?*
- 2) *Підготуйте апеляційну скаргу на дану ухвалу Київського апеляційного суду.*
- 3) *Хто згідно з міжнародним правом та правом економічно розвинутих країн вирішує спори шляхом міжнародного комерційного арбітражу та приймає арбітражні рішення?*
- 4) *Дайте визначення поняття «арбітражний трибунал» (англ. arbitral tribunal) згідно з міжнародним правом.*
- 5) *Чи є арбітражні трибунали (англ. arbitral tribunals) тимчасовими утвореннями? Чи можуть існувати постійно діючі арбітражні трибунали?*
- 6) *Які особи і в якій кількості можуть входити до складу арбітражного трибуналу (англ. arbitral tribunal) згідно з міжнародним правом?*
- 7) *Охарактеризуйте правовий статус арбітра, керуючись положеннями міжнародного права і права економічно розвинутих країн.*
- 8) *Хто оплачує роботу арбітрів?*
- 9) *Дайте визначення поняття «арбітражна установа» (англ. arbitral institution), керуючись положеннями міжнародного права та права економічно розвинутих країн.*

10) Чи може арбітражна установа вирішувати справи шляхом міжнародного комерційного арбітражу та приймати арбітражні рішення згідно з міжнародним правом і правом економічно розвинутих країн?

11) Які функції виконує арбітражна установа (англ. *arbitral institution*) згідно з міжнародним правом та правом економічно розвинутих країн?

12) Чи можуть арбітражні установи створюватися тимчасово для вирішення конкретної справи?

13) Що таке «адміністрування арбітражу» і хто його здійснює?

14) Які найменування можуть мати арбітражні установи? Чи впливає найменування арбітражної установи на її правовий статус?

15) Скільки є у світі арбітражних установ (англ. *arbitral institutions*)? Назвіть провідні арбітражні установи світу.

16) Чи вирішує Міжнародний арбітражний суд при Міжнародній торговій палаті (англ. *International Court of Arbitration of the International Chamber of Commerce*) зовнішньоекономічні спори шляхом арбітражу?

17) Чи вирішує Лондонський міжнародний арбітражний суд (англ. *London Court of International Arbitration*) зовнішньоекономічні спори шляхом арбітражу?

18) Чи вирішує Арбітражний інститут Торгової палати Стокгольму (англ. *Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce*), зовнішньоекономічні спори шляхом арбітражу?

19) Чи може міжнародний комерційний арбітраж здійснюватися без участі в ньому будь якої арбітражної установи?

Тема 3. Підстави та порядок розгляду зовнішньоекономічних спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Підстави розгляду зовнішньоекономічних спорів шляхом арбітражу.
2. Порядок розгляду зовнішньоекономічних спорів шляхом арбітражу.
3. Учасники арбітражного процесу.
4. Порядок порушення та здійснення арбітражного провадження.
5. Припинення розгляду зовнішньоекономічного спору шляхом арбітражу.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

1. Арбітражна угода та її види.
2. Процесуально-правові наслідки укладення арбітражної угоди
3. Арбітражний регламент та його види.

Завдання до практичного заняття:

Ситуативне завдання:

Українське ЗАТ «Криворіжжя» (продавець) та американська корпорація Taxes Inc. (покупець) уклали зовнішньоекономічний договір купівлі-продажу сталевих слябів на суму десять мільйонів доларів США, в який включили статтю наступного змісту:

«Стаття 13. Порядок вирішення спорів.

Усі спори між сторонами договору будуть вирішуватися шляхом дружніх переговорів.

Якщо протягом 30 днів сторони не вирішать спір шляхом дружніх переговорів, то спір буде вирішуватися відповідно до законодавства України».

ЗАТ «Криворіжжя» поставило відповідний товар, але корпорація Taxes Inc. письмово відмовилась сплатити кошти за поставлений товар у зв'язку із його низькою якістю.

Після цього ЗАТ «Криворіжжя» протягом 30 днів направляла корпорації Taxes Inc. претензії, в яких закликала корпорацію Taxes Inc. вирішити спір шляхом дружніх переговорів, але корпорація Taxes Inc. не відповідала на запити ЗАТ «Криворіжжя».

У цьому зв'язку ЗАТ «Криворіжжя» подало позовну заяву до відповідного господарського суду України про стягнення з корпорації Taxes Inc. (відповідач) відповідних коштів, а також штрафних санкцій за порушення умов договору. Господарський суд відмовив ЗАТ «Криворіжжя» у відкритті провадження на тій підставі, що місцезнаходження та майно відповідача є в США.

У зв'язку з цим ЗАТ «Криворіжжя» подало позовну заяву до Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України про стягнення з корпорації Taxes Inc. (відповідач) відповідних коштів, а також штрафних санкцій за порушення умов договору. Проте Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України відмовив ЗАТ «Криворіжжя» у відкритті провадження на тій підставі, що даний спір не підпадає під юрисдикцію Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України.

Питання до ситуативного завдання:

1) *Опишіть процедуру вирішення зовнішньоекономічних спорів шляхом дружніх переговорів?*

2) *Чи визначає законодавство України порядок вирішення зовнішньоекономічних спорів шляхом дружніх переговорів?*

3) *Які існують способи вирішення зовнішньоекономічних спорів згідно із законодавством України.*

- 4) Чи правомірно вчинив зазначений вище український господарський суд, відмовивши ЗАТ «Криворіжжя» у відкритті провадження у даній справі?
- 5) Чи правомірно вчинив Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України, відмовивши ЗАТ «Криворіжжя» у вирішенні даного спору?
- 6) Що згідно із законодавством України має вчинити ЗАТ «Криворіжжя» для того, щоб вирішити даній спір?
- 7) Хто приймає рішення про те, що певний зовнішньоекономічний спір має вирішуватись шляхом арбітражу і як таке рішення оформлюється?
- 8) Дайте визначення поняття «арбітражна угода» (англ. *arbitration agreement*)?
- 9) Чи може зовнішньоекономічний спір бути вирішений шляхом арбітражу за відсутності арбітражної угоди?
- 10) Які види арбітражних угод ви можете назвати?
- 11) Що означає поняття «окрема арбітражна угода»? Які види окремих арбітражних угод ви можете назвати?
- 12) Дайте визначення поняття «арбітражне застереження» (англ. *arbitration clause*). Які види арбітражних застережень ви можете назвати?
- 13) Які положення включаються до арбітражної угоди у випадку неадміністрованого арбітражу?
- 14) Які положення включаються до арбітражної угоди у випадку адміністрованого арбітражу?
- 15) Що означає поняття «арбітражний регламент» (англ. *arbitration rules*)?
- 16) Які положення мають містити арбітражні регламенти?
- 17) На які види поділяються арбітражні регламенти?
- 18) Що означає поняття «арбітражний регламент *ad hoc*» (англ. *ad hoc arbitration rules*)? Хто складає арбітражний регламент *ad hoc*?
- 19) Що означає поняття «інституційний арбітражний регламент» (англ. *institutional arbitration rules*)? Хто складає інституційний арбітражний регламент?
- 20) Скільки, на вашу думку, існує інституційних арбітражних регламентів?
- 21) Дайте загальну характеристику Арбітражного регламенту ЮНСІТРАЛ (англ. *UNCITRAL Arbitration Rules*)?
- 22) Хто вирішує питання про те, який арбітражний регламент (англ. *arbitration rules*) має застосовуватися при здійсненні міжнародного комерційного арбітражу?
- 23) До кого треба звертатися для порушення арбітражного провадження у випадку інституційного арбітражу?
- 24) До кого треба звертатися для порушення арбітражного провадження у випадку арбітражу *ad hoc*?

25) Назвіть особливості арбітражного процесу при вирішенні зовнішньоекономічних спорів шляхом арбітражу *ad hoc*.

26) Назвіть особливості арбітражного процесу при вирішенні зовнішньоекономічних спорів шляхом інституційного арбітражу?

27) Які основні етапи (стадії) мають місце при розгляді спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу?

Тема 4. Визнання та виконання арбітражних рішень – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття, форма та зміст арбітражного рішення.
2. Оспорювання арбітражних рішень.
3. Органи, що приймають рішення про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень.
4. Підстави для відмови у визнанні і виконанні іноземних арбітражних рішень.
5. Порядок визнання і виконання арбітражних рішень в Україні.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

1. Ознайомлення сторін з арбітражним рішенням.
2. Виправлення арбітражного рішення, роз'яснення арбітражного рішення та додаткове арбітражне рішення.
3. Строки пред'явлення іноземних арбітражних рішень до виконання в Україні.

Завдання до практичного заняття:

Ситуативне завдання:

Українське ТОВ «Комерсант» (продавець) та канадська корпорація Dynamic Inc. (покупець) уклали зовнішньоекономічний договір купівлі-продажу азотних добрив на суму один мільйон доларів США, в який включили арбітражне застереження наступного змісту:

«Усі спори, розбіжності чи вимоги, які виникають із цього договору або у зв'язку з ним, у тому числі щодо його укладення, тлумачення, виконання, порушення, припинення чи недійсності, підлягають вирішенню у Міжнародному комерційному арбітражному суді при Торгово-промисловій палаті України згідно з його Регламентом.

*Правом, яке регулює цей договір, є матеріальне право України
Арбітражний суд складається з одноособового арбітра.*

Місцем проведення засідання Арбітражного суду є місто Київ, Україна.

Мовою арбітражного розгляду є англійська мова».

ТОВ «Комерсант» поставило відповідний товар, але корпорація Dynamic Inc. не сплатило в передбачений договором строк передбачену договором суму за даний товар та не відповідала на претензії ТОВ «Комерсант».

У цьому зв'язку ТОВ «Комерсант» подало до Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України позовну заяву про стягнення з корпорації Dynamic Inc., відповідних коштів за поставлений товар, а також штрафних санкцій за порушення умов договору.

Голова Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України розглянув дану позовну заяву та прийняв рішення стягнути з корпорації Dynamic Inc. на користь ТОВ «Комерсант» один мільйон доларів США, а також передбачені договором штрафні санкції за порушення умов договору. Дане рішення було надруковане на фірмовому бланку Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України, підписано одноособово головою Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України та скріплено печаткою Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України.

З метою стягнення в Канаді з корпорація Dynamic Inc. передбачених рішенням Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України сум ТОВ «Комерсант» згідно із Конвенцією ООН про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень (Нью Йорк, 1958) звернулося з клопотанням про визнання і виконання рішення Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України до Федерального суду Канади.

Федеральний суд Канади відмовив ТОВ «Комерсант» у визнанні і виконанні рішення Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України на території Канади, мотивувавши це тим, що дане рішення Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України не є арбітражним рішенням і воно не може бути визнане і виконане в Канаді на підставі Конвенції ООН про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень (Нью Йорк, 1958).

Питання до ситуативного завдання:

- 1) *Чи правомірно вчинив Федеральний суд Канади?*
- 2) *Дайте визначення поняття «арбітражне рішення» (англ. arbitral award) згідно з міжнародним правом.*
- 3) *Чи існують міжнародно-правові акти, які передбачають визнання і виконання іноземних арбітражних рішень? Якщо так, то назвіть такі акти.*
- 4) *Дайте загальну характеристику Конвенції про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень (англ. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards).*
- 5) *Хто (яка організація) згідно з міжнародним правом та правом економічно розвинутих країн вирішує спори шляхом міжнародного комерційного арбітражу та приймає арбітражні рішення?*

- 6) Чи є Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України арбітражною установою (англ. *arbitral institution*)?
- 7) Чи можна вважати арбітражним рішенням рішення прийняте і підписане відповідними посадовими особами Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України?
- 8) Хто має підписати арбітражне рішення для того, щоб воно набрало чинності?
- 9) Чи можна подати апеляційну скаргу на арбітражне рішення до державного суду?
- 10) У за яких умов може бути оспорено арбітражне рішення в Україні?
- 11) Опишіть процедуру оспорення арбітражних рішень, передбачену українським законодавством.
- 12) До юрисдикції яких судів України відносяться справи з оспорення арбітражних рішень?
- 13) Які особи мають право оспорювати арбітражні рішення в судах України?
- 14) На протязі якого строку може бути оспорене арбітражне рішення за українським законодавством?
- 15) Назвіть підстави для скасування арбітражного рішення.
- 16) До юрисдикції яких судів України відносяться справи про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень?
- 17) Який нормативно-правовий акт визначає процедуру визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні?
- 18) Опишіть процедуру визнання та отримання дозволу на примусове виконання іноземного арбітражного рішення.
- 19) Який правовий акт визначає підстави відмови у визнанні і виконанні іноземних арбітражних рішень в Україні?
- 20) З яких підстав може бути відмовлено у визнанні і виконанні іноземного арбітражного рішення?

Тема 5. Термінологічні і понятійні проблеми в українському законодавстві про міжнародний комерційний арбітраж – 6 годин

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Проблеми термінології в українському законодавстві, що регулює відносини з міжнародного комерційного арбітражу.
2. Понятійні проблеми в українському законодавстві, що регулює відносини з міжнародного комерційного арбітражу.
3. Відмінності МКАС при ТПП України від провідних арбітражних установ світу.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття:

1. Компетенція Міжнародного комерційного арбітражного суду України.
2. Основні принципи арбітражного провадження в Міжнародному комерційному арбітражному суді при Торгово-промисловій палаті України.
3. Принцип диспозитивності і змагальності в міжнародному комерційному арбітражі.

Завдання до практичного заняття:

Ситуативне завдання:

Українське ТОВ «Троянда» (покупець) та французька компанія Chanel (продавець) уклали зовнішньоекономічний договір купівлі-продажу парфумів на суму 500000 доларів США, в який включили арбітражне застереження наступного змісту:

«Усі спори, розбіжності чи вимоги, які виникають із цього договору або у зв'язку з ним, у тому числі щодо його укладення, тлумачення, виконання, порушення, припинення чи недійсності, підлягають вирішенню шляхом міжнародного комерційного арбітражу.

Правом, яке регулює цей договір, є матеріальне право України

Кількість арбітрів - один.

Місцем арбітражу є Україна.

Мовою арбітражного розгляду є англійська мова».

ТОВ «Троянда» сплатило в передбачений договором строк передбачену договором суму за даний товар, але компанія Chanel не поставила товар у визначений строк і на протязі півроку не відповідало на запити ТОВ «Троянда».

У цьому зв'язку ТОВ «Троянда» подало позовну заяву про стягнення відповідних коштів з ТОВ «Троянда» до Третейського суду при Українському національному комітеті Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine).

Третейський суд при Українському національному комітеті Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine) прийняв рішення стягнути з компанії Chanel 500000 доларів США, а також штрафні санкції за порушення умов договору.

ТОВ «Троянда» оформила належним чином рішення Третейського суду при Українському національному комітеті Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine) і звернулася до відповідного суду Франції із заявою про визнання і виконання даного рішення на території Франції.

Оскільки згідно із арбітражним застереженням правом, яке регулює даний договір, є матеріальне право України, а місцем арбітражу є Україна, компанія

Chanel через своїх французьких юристів звернулась до вас з проханням надати консультацію щодо того, як захистити інтереси компанії Chanel в даній справі.

Питання до ситуативного завдання:

1) Підготуйте письмову консультацію компанії Chanel щодо захисту її інтересів у даній справі.

2) Чи мають право третейські суди згідно із Законом України «Про третейські суди» вирішувати зовнішньоекономічні спори шляхом міжнародного комерційного арбітражу?

3) Чи має право Третейський суд при Українському національному комітеті Міжнародної торгової палати (ICC Ukraine) вирішувати зовнішньоекономічні спори шляхом міжнародного комерційного арбітражу?

4) В чому полягає різниця між поняттям «арбітраж ad hoc» в міжнародному праві та українському праві?

5) В чому полягає різниця між поняттям «інституційний арбітраж» в міжнародному праві та українському праві?

6) Чим відрізняються концепції міжнародного комерційного арбітражу, які лежать в основі міжнародного та українського права?

7) В чому полягає причина відмінності міжнародно-правової та української концепції міжнародного комерційного арбітражу?

8) Хто згідно з українським правом вирішує спори шляхом міжнародного комерційного арбітражу та приймає арбітражні рішення?

9) Дайте визначення поняття «третейський суд» та «арбітражний суд», що вживаються в українському праві, і визначте чи є між ними різниця.

10) В чому полягає різниця між поняттям «арбітражний трибунал» (англ. *arbitral tribunal*), що вживається в міжнародному праві, та поняттям «третейський суд», що вживається в українському праві?

11) Як українською мовою перекладається термін «*arbitral tribunal*» в актах міжнародного права?

12) Які терміни в українському праві вживаються замість терміну «арбітражний трибунал» (англ. *arbitral tribunal*), який вживається в міжнародному праві?

13) Охарактеризуйте правовий статус арбітра, керуючись положеннями українського та міжнародного права/права економічно розвинутих країн.

14) Чи є згідно з українським правом Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України третейським судом?

15) Що означає поняття «міжнародний комерційний арбітраж» в Цивільному процесуальному кодексі України?

16) Хто вирішує зовнішньоекономічні спори згідно із українськими нормативними актами: міжнародний комерційний арбітраж; арбітражний суд; третейський суд чи склад арбітражного суду?

17) *Хто вирішує зовнішньоекономічні спори згідно із Законом України «Про міжнародний комерційний арбітраж»?*

18) *Хто вирішує зовнішньоекономічні спори згідно із Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність»?*

19) *Хто вирішує зовнішньоекономічні спори згідно із Цивільним процесуальним кодексом України?*

20) *Хто вирішує зовнішньоекономічні спори згідно із Регламентом Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України?*

21) *Чи є згідно з українським законодавством різниця між поняттями «третейський суд» та «арбітражна установа»?*

22) *Чи згідно з українським правом вирішує зовнішньоекономічні спори Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України?*

23) *Назвіть розташовані в Україні арбітражні установи, що надають послуги з адміністрування міжнародного комерційного арбітражу.*

24) *Чи передбачені українським законодавством такі організації, як арбітражні трибунали?*

25) *Чи приймають згідно із українським законодавством арбітражні рішення такі організації, які називаються арбітражними установами (зокрема Міжнародний комерційний арбітражний суд та Морська арбітражна комісія при Торгово-промисловій палаті України)?*

26) *Чи приймають згідно із українським законодавством арбітражні рішення такі організації, які називаються арбітражними судами?*

27) *Чи приймають згідно із українським законодавством арбітражні рішення такі організації, які називаються третейськими судами?*

28) *Чи приймають згідно із українським законодавством арбітражні рішення такі організації, які називаються міжнародними комерційними арбітражами?*

29) *Чи приймає згідно із українськими нормативними актами арбітражні рішення така організація, яка називається складом арбітражного суду?*

30) *Чи приймає згідно із українськими нормативними актами арбітражні рішення така організація, яка називається складом арбітражної комісії?*

31) *Яка організація згідно із Законом України «Про міжнародний комерційний арбітраж» приймає арбітражні рішення: третейський суд чи арбітражний суд?*

32) *Що означає поняття «місце арбітражу» (англ. seat of arbitration або place of arbitration) в міжнародному праві? В чому полягає специфіка розуміння поняття «місце арбітражу» в українському праві?*

33) *В чому полягає різниця між поняттям «міжнародний комерційний арбітраж» в міжнародному праві та українському праві?*

34) В чому полягає різниця між поняттям «арбітраж ad hoc» в міжнародному праві та українському праві?

35) В чому полягає різниця між поняттям «інституційний арбітраж» в міжнародному праві та українському праві?

5.Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота здобувача вищої освіти – це форма організації освітнього процесу, за якої заплановані завдання з самостійної роботи виконуються самостійно під методичним керівництвом викладача.

Тема 1. Поняття, міжнародного комерційного арбітражу та його види. Джерела норм, що регулюють міжнародний комерційний арбітраж.

Опрацювати тестові завдання:

1. Поняття «арбітраж» (англ. arbitration) в міжнародному праві і праві економічно розвинутих означає

- a) тільки орган, що вирішує зовнішньоекономічні спори
- b) тільки спосіб вирішення зовнішньоекономічних спорів
- c) тільки склад арбітрів, що вирішують спір
- d) і орган, що вирішує зовнішньоекономічні спори, і спосіб вирішення зовнішньоекономічних спорів, і склад арбітрів, що вирішують спір

2. Поняття «арбітраж» в праві України означає

- a) тільки орган, що вирішує зовнішньоекономічні спори
- b) тільки спосіб вирішення зовнішньоекономічних спорів
- c) тільки склад арбітрів, що вирішують спір
- d) і орган, що вирішує зовнішньоекономічні спори, і спосіб вирішення зовнішньоекономічних спорів, і склад арбітрів, що вирішують спір

3. Шляхом міжнародного комерційного арбітражу вирішуються

- a) спори між суб'єктами господарювання різних країн
- b) міждержавні спори
- c) спори між українськими та іноземними державними органами
- d) спори між суб'єктами господарювання та державними органами інших країн

4. Видами міжнародного комерційного арбітражу є:

- a) інституційний арбітраж та арбітраж ad hoc
- b) публічний арбітраж та приватний арбітраж
- c) нормативний арбітраж та договірний арбітраж
- d) міждержавний арбітраж та інвестиційний арбітраж

5. Інституційним арбітражем називається

- a) такий арбітраж, який адмініструється певною арбітражною установою
- b) постійно діючий міжнародний комерційний арбітражний суд, такий, наприклад, як Лондонський суд міжнародного арбітражу
- c) постійно діючий арбітраж
- d) постійно діючий арбітражний трибунал

6. Арбітражем ad hoc називається
- a) такий арбітраж, який не адмініструється певною арбітражною установою
 - b) такий арбітраж, який здійснюється міжнародним комерційним арбітражним судом, що створюється тільки для вирішення конкретного спору
 - c) разовий арбітраж
 - d) такий арбітражний суд, який створюється тільки для вирішення конкретного спору

Тема 2. Поняття та правовий статус арбітра, арбітражного трибуналу та арбітражної установи.

Опрацювати тестові завдання:

1. Арбітражними установами називаються
- a) постійно діючі організації, які за відповідну винагороду надають послуги з адміністрування (організаційного забезпечення) арбітражу
 - b) постійно діючі організації, які вирішують зовнішньоекономічні спори;
 - c) постійно діючі організації, які приймають арбітражні рішення
 - d) постійно діючі арбітражні трибунали
2. Арбітражний інститут Торгової палати Стокгольму (англ. Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce) є:
- a) міжнародним комерційним арбітражем
 - b) арбітражною установою
 - c) міжнародним комерційним арбітражним трибуналом
 - d) інституційним арбітражем
3. З якою метою створюються арбітражні установи в економічно розвинутих країнах?
- a) чинення правосуддя
 - b) вирішення спорів між державами
 - c) вирішення зовнішньоекономічних спорів і прийняття арбітражних рішень
 - d) надання послуг сторонам зовнішньоекономічного спору з адміністрування міжнародного комерційного арбітражу
4. Чи в економічно розвинутих країнах арбітражні установи приймають арбітражні рішення?
- a) так
 - b) ні
 - c) так, якщо це право передбачено в їх статутах
 - d) так, якщо це право передбачено в їх регламентах
5. Хто в економічно розвинутих країнах може вирішувати зовнішньоекономічні спори та приймати арбітражні рішення?
- a) арбітражні установи (суди, центри тощо)
 - b) міжнародні комерційні арбітражі
 - c) арбітражні трибунали
 - d) суди міжнародного арбітражу
6. Арбітражний трибунал - це

- a) арбітражна установа
- b) міжнародний комерційний арбітраж
- c) міжнародний комерційний арбітражний інститут
- d) арбітри, які обрані для вирішення зовнішньоекономічного спору

Тема 3. Підстави та порядок розгляду зовнішньоекономічних спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу.

Опрацювати тестові завдання:

1. Хто як правило призначає арбітрів?

- a) відповідні державні органи
- b) міжнародні комерційні арбітражи
- c) арбітражні суди
- d) сторони зовнішньоекономічного спору

2. Рішення про те, що певний зовнішньоекономічний спір буде вирішуватись шляхом арбітражу, приймають:

- a) сторони цього спору
- b) відповідний міжнародний комерційний арбітражний суд
- c) відповідна міжнародна комерційна арбітражна установа
- d) таке рішення не потрібно приймати, бо обов'язок сторін зовнішньоекономічного спору звернутися за його вирішенням до міжнародного комерційного арбітражу передбачено в законі

3. Чи може зовнішньоекономічний спір бути вирішений шляхом арбітражу за відсутності арбітражної угоди?

- a) так
- b) так, якщо така можливість передбачена у відповідному арбітражному регламенті
- c) так, якщо така можливість передбачена у відповідному положенні про міжнародний арбітражний трибунал
- d) ні

4. Арбітражна угода – це

- a) міждержавний договір про порядок вирішення спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу
- b) міжурядова угода про порядок вирішення спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу
- c) письмова угода сторін зовнішньоекономічного договору про вирішення спорів між ними шляхом арбітражу
- d) міжнародна конвенція про міжнародний комерційний арбітраж

5. Які положення обов'язково включаються до арбітражної угоди про інституційний арбітраж?

- a) про відповідальність за порушення арбітражної угоди
- b) про визначення арбітражної установи, яка буде адмініструвати арбітраж
- c) про спосіб забезпечення виконання зобов'язань сторін за арбітражною угодою
- d) про строки розгляду справи шляхом арбітражу

6. Які положення обов'язково включаються до арбітражної угоди про міжурядовий арбітраж?

- a) про відповідальність за порушення арбітражної угоди
- b) про визначення арбітражної установи, яка буде адмініструвати арбітраж
- c) про спосіб забезпечення виконання зобов'язань сторін за арбітражною угодою
- d) про строки розгляду справи шляхом арбітражу

7. Які положення обов'язково включаються до арбітражної угоди про міжнародний комерційний арбітражний інститут?

- a) про відповідальність за порушення арбітражної угоди
- b) про визначення арбітражної установи, яка буде адмініструвати арбітраж
- c) про спосіб забезпечення виконання зобов'язань сторін за арбітражною угодою
- d) про строки розгляду справи шляхом арбітражу

6. Арбітражний регламент ad hoc (англ. ad hoc arbitration rules) – це:
- a) законодавчий акт, що визначає порядок діяльності міжнародного комерційного арбітражу
 - b) нормативно-правовий акт, що визначає порядок діяльності третейського суду
 - c) міжнародна угода про міжнародний комерційний арбітраж
 - d) угода суб'єктів господарювання про те, в якому порядку буде вирішуватися їх спір
7. Згідно з яким арбітражним регламентом має здійснюватися інституційний арбітраж?
- a) згідно із арбітражним регламентом, що визначений у законодавстві
 - b) згідно із арбітражними регламентом, які визначить третейський суд
 - c) згідно із арбітражними регламентом, який визначений у відповідній міждержавній угоді
 - d) згідно із арбітражними регламентом тієї міжнародної комерційної арбітражної установи, яка зазначена у відповідній арбітражній угоді
8. Для якого виду арбітражу призначений Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ (англ. UNCITRAL Arbitration Rules)?
- a) інституційного
 - b) третейського
 - c) міждержавного
 - d) ad hoc

Тема 4. Визнання та виконання арбітражних рішень.

Опрацювати тестові завдання:

1. В якому документі визначається порядок призначення арбітрів, з яких буде складатися арбітражний трибунал?
- a) в Цивільному процесуальному кодексі України
 - b) в арбітражній угоді
 - c) в арбітражному рішенні
 - d) в ухвалі арбітражного суду
2. Куди треба звертатися для порушення арбітражного провадження у випадку інституційного арбітражу?
- a) до тієї арбітражної установи, яка зазначена в арбітражній угоді
 - b) до відповідного третейського суду
 - c) до відповідного арбітражу
 - d) до Торгово-промислової палати України
3. Який із документів може слугувати підставою для порушення арбітражного провадження?
- a) повідомлення про арбітраж
 - b) клопотання
 - c) наказ про вирішення спору
 - d) ордер на арбітраж

4. До юрисдикції якого суду України відносяться справи з визнання та виконання іноземних арбітражних рішень?

- a) Верховного суду України
- b) Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України
- c) Київського окружного адміністративного суду
- d) Апеляційного суду міста Києва

5. З якого моменту іноземне арбітражне рішення набуває сили на території України?

- a) з моменту набрання законної сили рішенням Верховного суду України про затвердження іноземного арбітражного рішення
- b) з моменту набрання законної сили рішенням окружного адміністративного суду про визнання і надання дозволу на виконання арбітражного рішення
- c) з моменту внесення арбітражного рішення до Єдиного державного реєстру судових рішень
- d) з моменту набрання законної сили ухвалою загального апеляційного суду, юрисдикція якого поширюється на місто Київ, про визнання і надання дозволу на виконання арбітражного рішення міжнародного комерційного арбітражу

Тема 5. Термінологічні і понятійні проблеми в українському законодавстві про міжнародний комерційний арбітраж.

Порівняти тексти Типового закону ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж (англ. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration) та Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» визначити відмінності у вживанні термінології в даних правових актах.

6. Індивідуальні завдання.

Тематика реферативних повідомлень:

1. Проблеми, що виникають при вирішенні зовнішньоекономічних спорів судами.
2. Положення Закону України «Про міжнародне приватне право» щодо вирішення зовнішньоекономічних спорів.
3. Переваги вирішення зовнішньоекономічних спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу.
4. Здійснення арбітражу тільки на підставі документів без заслуховування сторін спору та інших учасників арбітражного процесу
5. Принципи міжнародного комерційного арбітражу
6. Лондонський суд міжнародного арбітражу (LCIA).
7. Суд міжнародного арбітражу при Міжнародній торговій палаті.

8.Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж (англ. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration).

9. Провідні арбітражні установи світу та Європи.

10.Порядок визначення кількості арбітрів, що будуть вирішувати конкретний спір шляхом міжнародного комерційного арбітражу.

11.Відзив на позовну заяву (англ. Statement of Defence) та її зміст.

12.Відповідь на відзив на позовну заяву (англ. Statement of Reply) та її зміст

13.Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень.

14.Проблемні аспекти положень Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж».

15.Причини, які породили проблеми в українській термінології у сфері міжнародного комерційного арбітражу.

16.Третейські суди в Україні та їх компетенція.

17.Проблеми вживання терміну «третейський суд» в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж».

18.Відмінності в порядку створення, правовому статусі та організації діяльності Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України від основних міжнародних комерційних арбітражних судів світу та їх причини.

7. Методи навчання

Основними формами проведення занять з навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» є лекційні, семінарські та практичні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти. Після закінчення вивчення цієї навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти складають залік.

Словесні методи:

Розповідь-пояснення використовується під час навчання здобувачів вищої освіти протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та здобувачем вищої освіти, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати здобувача на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою їх викладач активізує діяльність здобувачів вищої освіти, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв’язання проблемної ситуації.

Лекція – служить для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, уведення та характеристика нових

понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Наочні методи:

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, доповідей, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів.

Рольова гра:

пояснення фабули (змісту й умов гри);

підготовку дійових осіб для виконання своїх ролей;

підготовку здобувачів-експертів, ведучого.

Важливе місце посідають **практичні методи навчання**, а саме, виконання практичних завдань дає можливість отримати практичні навички визначення проблемних питань запобігання корупції, побудови на їх підставі відповідних висновків та рекомендацій щодо вдосконалення антикорупційної політики.

8. Форми та методи поточного контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – залік, усне та письмове опитування. Контроль самостійної та індивідуальної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених даною програмою.

Контроль. Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів вищої освіти відбувається у формі поточного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу занять. Поточний контроль здійснюється на кожному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Поточний контроль здійснюється через оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом практичних занять, а також шляхом:

- проведення експрес-опитувань,
- тестування,
- підготовки доповідей і рефератів,
- написання самостійних і модульних контрольних робіт.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів вищої освіти і вміння застосовувати їх на практиці.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

Критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт						Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60 %</i>						<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Самостійна робота	залік	
5	5	5	5	5	5	40	100

Оцінювання компетентності здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни та виставлення підсумкової кількості балів здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 3 до 5, при цьому 2 – незадовільно і потребує перескладання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище від середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни:

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійний проектор, комп'ютер, ноутбук, планшет, інтерактивні дошки;
- ресурси для організації дистанційного навчання (Zoom, Google Docs, Telegramm).

10. Перелік питань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Поняття та ознаки зовнішньоекономічного спору.
2. Шляхи вирішення зовнішньоекономічних спорів.
3. Поняття міжнародного комерційного арбітражу в міжнародному праві.
4. Різниця між міждержавним арбітражем та міжнародним комерційним арбітражем.
5. Різниця між міжнародним інвестиційним арбітражем та міжнародним комерційним арбітражем.
6. Різниця між міжнародним спортивним арбітражем та міжнародним комерційним арбітражем.
7. Переваги вирішення зовнішньоекономічних спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу перед іншими способами вирішення зовнішньоекономічних спорів.
8. Види міжнародного комерційного арбітражу (арбітраж ad hoc та інституційний арбітраж).
9. Загальна характеристика Типового закону ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж (UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration).
10. Загальна характеристика Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень (Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards).
11. Загальна характеристика Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж».
12. Поняття арбітра в міжнародному комерційному арбітражі та особи, які можуть виступати в якості арбітрів згідно із міжнародним правом, та оплата їх роботи.
13. Порядок призначення та правовий статус арбітрів згідно із міжнародним правом.
14. Поняття та правовий статус арбітражного трибуналу (англ. arbitral tribunal), його завдання, функції та компетенція.
15. Порядок формування арбітражного трибуналу (англ. arbitral tribunal).
16. Поняття, правовий статус, завдання, функції, компетенція арбітражної установи (англ. arbitral institution) та оплата її послуг.
17. Провідні арбітражні установи світу та Європи.

18. Арбітражна угода як підстава розгляду спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу.
19. Види арбітражних угод (окрема арбітражна угода та арбітражне застереження).
20. Сторони арбітражної угоди.
21. Форма арбітражної угоди.
22. Зміст арбітражної угоди.
23. Порядок визначення виду міжнародного комерційного арбітражу.
24. Порядок вибору арбітражної установи.
25. Порядок визначення кількості арбітрів, що будуть вирішувати конкретний спір шляхом міжнародного комерційного арбітражу.
26. Місце арбітражу (англ. place of the arbitration/seat of the arbitration)
27. Порядок визначення місця арбітражу.
28. Порядок визначення мови, на якій має проводитись міжнародний комерційний арбітраж.
29. Порядок визначення матеріального права, яке має бути застосоване при вирішенні спору шляхом міжнародного комерційного арбітражу.
30. Час укладення арбітражної угоди.
31. Поняття «арбітражний регламент» (англ. arbitration rules).
32. Умови застосування відповідного арбітражного регламенту.
33. Арбітражний регламент, на підставі якого має чинитися арбітраж ad hoc.
34. Арбітражний регламент, на підставі якого має чинитися інституційний арбітраж.
35. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ (UNCITRAL Arbitration Rules): поняття та загальна характеристика.
36. Арбітражний регламент Суду міжнародного арбітражу при Міжнародній торговельній палаті (англ. ICC Arbitration Rules): поняття та загальна характеристика.
37. Арбітражний регламент Лондонського суду міжнародного арбітражу (LCIA Arbitration Rules): поняття та загальна характеристика.
38. Арбітражний регламент Арбітражного інституту Стокгольмської Торговельної палати (англ. Arbitration Rules of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce): поняття та загальна характеристика.
39. Арбітражний регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України: поняття та загальна характеристика.
40. Учасники арбітражного процесу.
41. Порядок порушення арбітражного провадження.
42. Запит на арбітраж/повідомлення про арбітраж (англ. Request for Arbitration/Notice of Arbitration) та його зміст.
43. Response to the Request for Arbitration (відзив на запит на арбітраж) та його зміст.
44. Позовна заява (англ. Statement of Case) та її зміст.
45. Відзив на позовну заяву (англ. Statement of Defence) та її зміст.
46. Відповідь на відзив на позовну заяву (англ. Statement of Reply) та її зміст.

47. Порядок порушення арбітражного провадження в Україні.
48. Здійснення арбітражу тільки на підставі документів без заслуховування сторін спору та інших учасників арбітражного процесу.
49. Повноваження арбітражного трибуналу.
50. Припинення розгляду спору шляхом міжнародного комерційного арбітражу.
51. Поняття арбітражного рішення (англ. arbitral award).
52. Форма та зміст арбітражного рішення.
53. Ознайомлення сторін з арбітражним рішенням.
54. Виправлення арбітражного рішення, роз'яснення арбітражного рішення та додаткове арбітражне рішення.
55. Порядок оспорення арбітражних рішень.
56. Оформлення іноземного арбітражного рішення для цілей його визнання і виконання в іншій країні світу.
57. Органи, що приймають рішення про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні.
58. Порядок визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні.
59. Третейські суди в Україні та їх компетенція.
60. Проблеми в українській термінології у сфері міжнародного комерційного арбітражу та причини, які їх породили.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Конституція України: Конституція, Закон від 28.06.1996р. № 254к/96ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973_001-19#Text;
3. Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів: Міжнародний документ від 19.05.1956. //База даних «Законодавство України»/ВР України . URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_234#Text
4. Конвенції про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами: Міжнародний документ від 18.05.1965//База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060#Text
5. Конвенція про угоди про вибір суду: Міжнародний документ від 30.06.2005//База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973_004#Text
6. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
7. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>;
8. Закон України «Про третейські суди». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>;
9. Цивільний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>;

10. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001571-94#Text>;
11. ICC Rules of Arbitration. URL: <https://iccwbo.org/dispute-resolution/dispute-resolution-services/arbitration/rules-procedure/2021-arbitration-rules/>;
12. UNCITRAL Arbitration Rules. URL: <https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/contractualtexts/arbitration>;
13. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/06-54671_ebook.pdf;
14. Арбітражне врегулювання міжнародних спорів : монографія / І. В. Гринчак. – Харків : Право, 2020. – 226 с.
15. Альтернативне вирішення спорів: підручник; за заг. ред. Ю.Д. Притики. Київ: ВД «Дакор», 2021. 436 с.
16. Визнання та виконання рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів: компендіум; за заг. ред. В.В. Комарова. Харків: Право, 2020. 668 с.
17. Волощук О. Т., Гетманцев М. О. Правовий статус арбітра міжнародного комерційного арбітражу : монографія / за заг. ред. док. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. Д. Крупчана. Київ: 2020. 170 с.
18. Нагнибіда В. І. Механізм правозастосування при вирішенні спорів у міжнародному комерційному арбітражі; за ред. проф. О. Д. Крупчана. Київ, 2020. 492 с.
19. Тертишник В.М. Міжнародне співробітництво у сфері правосуддя. Підручник. К.: Алерта, 2021. - 276 с. URL: <https://jurkniga.ua/contents/mizhnarodne-spivrobotnitstvo-u-sferi-pravosuddya-pidruchnik.pdf>

Додаткова:

1. Петрина В.Н. До питання про арбітраж та його види. Наукові інновації та передові технології. № 6(8), 2022. С. 620 – 632. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/issue/view/60>
2. Петрина В.Н. Міжнародний комерційний арбітраж: понятійні проблеми в українському праві. Наукові перспективи. № 6(24), 2022. С. 427 – 435. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/issue/view/64>
3. Петрина В.Н. Організаційно-правові способи вирішення зовнішньоекономічних спорів. Наукові перспективи. № 7(25), 2022. С. 355 – 368. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/issue/view/72>
4. Петрина В.Н. Поняття міжнародного комерційного арбітражу: порівняльний аспект. Часопис Київського університету права. № 1, 2022. С. 271 – 274. URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/issue/view/86>
5. Петрина В.Н. Про правовий статус арбітрів в міжнародному комерційному арбітражі. Юридичний науковий електронний журнал. №5, 2024. С.167-171. URL: <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=174>

6. Петрина В.Н. Про проблеми із визначенням організацій, що вирішують спори шляхом міжнародного комерційного арбітражу, в українському праві. Юридичний науковий електронний журнал. №1, 2024. С. 157-161. URL: <http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=170>
7. Петрина В.Н. Про проблеми із визначенням поняття «арбітражний трибунал» в українському праві. Наукові перспективи. № 8(26), 2022. С. 292-300. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/issue/view/80>
8. Петрина В.Н. Про проблеми із визначенням поняття та правового статусу арбітражних установ в українському праві. Науковий вісник публічного та приватного права. №2, 2022. С. 220-226. URL: <http://www.nvppp.in.ua/index.php/vip2-2022>
9. Alternative dispute resolution. URL: https://ww2.nycourts.gov/ip/adr/What_Is_ADR.shtml.
10. Arbitral Institutions and Arbitration Courts. URL: <https://www.international-arbitration-attorney.com/arbitral-institutions-and-arbitration-courts/>.
11. Arbitration Rules of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce. URL: http://sccinstitute.com/media/40120/arbitrationrules_eng_webbversion.pdf.
12. Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce. Appointment of arbitrators. URL: <https://sccinstitute.com/about-the-scc/appointment-of-arbitrators/>.
13. Arbitration Rules of the Permanent Court of Arbitration. URL: <https://pca-cpa.org/en/services/arbitration-services/pca-arbitration-rules-2012/>.
14. Arbitration Rules of the Singapore International Arbitration Centre. URL: <https://siac.org.sg/siac-rules-2016>.
15. Arbitration rules of the United Nations Economic Commission for Europe. <https://jusmundi.com/en/document/pdf/rule/en-unece-united-nations-economic-commission-for-europe-arbitration-rules-1966-unece-arbitration-rules-1966>.
16. Arbitration vs. Mediation. URL: <https://onlinegrad.pepperdine.edu/law/online-mdr/arbitration-vs-mediation/>
17. Code of Sports-related Arbitration and Mediation Rules. URL: https://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/CAS_Code_2021__EN_.pdf .
18. Convention for the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air. URL: <https://www.icao.int/Meetings/AirCargoDevelopmentForum-Togo/Documents/9740.pdf>.
19. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (New York, 1958). URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/new-york-convention-e.pdf>.
20. Directive 2008/52/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on certain aspects of mediation in civil and commercial matters. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32008L0052>.

21. Dominique T. Hascher. European Convention on International Commercial Arbitration of 1961. Commentary. URL: https://cdn.arbitration-icca.org/s3fs-public/document/media_document/media113534204360520hascher_commentary_on_the_european_convention_1961.pdf.
22. Vancouver International Arbitration Centre. Domestic Arbitration Rules. URL: <https://vaniac.org/arbitration/rules-of-procedure/domestic-arbitration-rules/>.
23. European Convention on International Commercial Arbitration. URL: https://treaties.un.org/doc/Treaties/1964/01/19640107%2002-01%20AM/Ch_XXII_02p.pdf.
24. European Convention providing a Uniform Law on Arbitration - Explanatory Report - [1966] COETSER 2 (20 January 1966). URL: <http://www.worldlii.org/int/other/treaties/COETSER/1966/2.html>.
25. European Convention providing a Uniform Law on Arbitration. URL: <https://rm.coe.int/168006ff61>.
26. Guide to International Arbitration URL: <https://www.lw.com/admin/Upload/Documents/Guide-to-International-Arbitration-May-2014.pdf>.
27. Hong Kong International Arbitration Centre Administered Arbitration Rules. URL: <https://www.acerislaw.com/wp-content/uploads/2022/09/2018-HKIAC-Arbitration-Rules-1.pdf>.
28. Jus Mundi. Institutional Arbitration. URL: <https://jusmundi.com/en/document/wiki/en-institutional-arbitration>.
29. LCIA Arbitration Rules. URL: https://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/lcia-arbitration-rules-2020.aspx.
30. LCIA. Arbitration and ADR worldwide. URL: https://www.lcia.org/Frequently_Asked_Questions.aspx#1.
31. Paul D. Friedland. Choosing between administered and non-administered arbitration. URL: <https://arbitrationlaw.com/library/choosing-between-administered-and-non-administered-arbitration-chapter-3-arbitration-clauses>.
32. Pinsent Masons. Institutional vs. 'ad hoc' arbitration. URL: <https://www.pinsentmasons.com/out-law/guides/institutional-vs-ad-hoc-arbitration>.
33. Rules for Expedited Arbitrations of the Arbitration Institute of the Stockholm Chamber of Commerce. URL: https://sccinstitute.com/media/1407445/expeditedarbitrationrules_eng_2020.pdf.
34. Rules of the International Commercial Arbitration Court at the Ukrainian Chamber of Commerce and Industry. URL: https://icac.org.ua/wp-content/uploads/Reglament_ICAC_ENG_2022.pdf.
35. SCC Procedures for the Administration of Cases under the 2010 UNCITRAL Arbitration Rules/ URL: https://sccinstitute.com/media/169264/administration-of-cases-under-the-2010-uncitral_jan_17.pdf.

36. Singapore International Arbitration Centre Arbitration Rules. URL: https://siac.org/wp-content/uploads/2022/06/SIAC-Rules-2016-English_28-Feb-2017.pdf.
37. UNCITRAL Expedited Arbitration Rules. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/21-07996_expedited-arbitration-e-ebook.pdf.
38. UNCITRAL Mediation Rules (2021). URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/22-01369_mediation_rules_ebook_1.pdf.
39. UNCITRAL Model Law on International Commercial Mediation and International Settlement Agreements Resulting from Mediation. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/22-01363_mediation_guide_e_ebook_rev.pdf.
40. UNCITRAL Rules on Transparency in Treaty-based Investor-State Arbitration. URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/rules-on-transparency-e.pdf>.
41. United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/EN/Texts/UNCITRAL/Arbitration/mediation_convention_v1900316_eng.pdf
42. United Nations Convention on Transparency in Treaty-based Investor-State Arbitration. URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/transparency-convention-e.pdf>
43. United Nations General Assembly Resolution 40/72. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/477/79/IMG/NR047779.pdf?OpenElement>
44. VIAC Rules of Arbitration and Mediation 2021. URL: <https://www.viac.eu/en/arbitration/content/vienna-rules-2021-online>
45. Who Are the Arbitrators? URL: <http://arbitration.uslegal.com/arbitration/who-are-the-arbitrators/>
46. WIPO Arbitration Rules. URL: <https://www.wipo.int/amc/en/arbitration/rules/index.html>.

Інформаційні ресурси:

1. <https://uncitral.un.org> – Комісія Організації Об'єднаних Націй з міжнародного торгівельного права.
2. <https://iccwbo.org> – Міжнародна торгівельна палата.
3. <https://ucci.org.ua> - Торгово-промислова палата України.
4. <https://www.lcia.org> – Лондонський суд міжнародного арбітражу.
5. <https://sccinstitute.com> – Арбітражний інститут Стокгольмської торговельної палати.
6. <https://www.intracen.org> - Міжнародний арбітражний центр Австрійської федеральної господарської палати.

7. <https://adr.org> – Американська арбітражна асоціація.
8. <https://www.iactokyo.com> – Міжнародний арбітражний центр в Токіо.
9. <https://www.siac.org.sg> – Сінгапурський міжнародний арбітражний центр.
10. <https://www.hkiac.org> - Гонконгський міжнародний арбітражний центр.
11. <http://www.diac.ae/idias> - Дубайський міжнародний арбітражний центр.
12. <https://crcica.org> – Каїрський регіональний центр міжнародного комерційного арбітражу.
13. <https://icas.org.ua> – Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України.

Підпис автора РПНД:

Марина ВЕДЕНЯШІНА